

Lage Vuursche, 27 februari 2018

Betreft: Ongevraagd advies project Smederij

**Contactcommissie
Lage Vuursche**

Geacht College,

De contactcommissie wil graag het volgende ongevraagde advies meegeven betreffende de renovatie van de smederij in Lage Vuursche.

In de onlangs gehouden vergadering is besproken dat een deel van de achterste muur moest worden gesloopt i.v.m. instortingsgevaar. In de krant hebben wij gelezen dat de Rijksdienst heeft besloten dat hierdoor de monumentale waarde dermate is aangetast dat een rijksbescherming als monument niet meer te rechtvaardigen is. Eveneens hebben wij uit de pers vernomen dat de heer Jansma voornemens is, indien de rijksbescherming zal vervallen, om het resterende deel van de smederij als gemeentelijk monument aan te wijzen. Een lid van de CCLV is op het gebied van bouwen en monumenten een expert, hij heeft ons voorzien van zijn bouwhistorisch en restauratie advies.

Wat staat er nog

Hieronder zetten wij zijn punten uit een.

- Smederij is sinds jaren 70 niet meer onderhouden en heeft in die 40 jaar veel van zijn bouwhistorische kwaliteiten verloren.
- Inmiddels is 87% van de oorspronkelijke bouwvolume gesloopt, afgelopen week is daar nog 4% bij gekomen.
- De volgende bouwhistorische kenmerken zijn nog aanwezig (ongeacht de staat):
  - Steens gevel geheel gestut en witgekalkt.
  - Smeedijzeren gevelankers.
  - Gietijzeren dakgoot inclusief dragers.
  - Grenen kozijnen met soms originele roedeverdeling (glas is nagenoeg overal beschadigd).
  - Luiken met originele espagnoletsluitingen.
  - Onderdelen van het oorspronkelijke smidsvuur.
  - Halfsteens binnenmuren.

Waardestelling

Vanuit beroepsmatige invalshoek is het niet bouwhistorisch en bouwtechnisch verantwoord de huidige constructie te laten staan en te restaureren. Inmiddels is er een dermate verval van het bestaande metselwerk en de kozijnen ontstaan dat deze geen significante waarde meer kunnen vertegenwoordigen.

De gepleisterde voorgevel heeft, afgezien van de originele bouwstenen en de pleisterlaag zelf (bouwhistorische waarde), geen andere waardevolle elementen. Deze waardestelling is samengesteld uit volgende aspecten: cultuurhistorische waarde, algemene historische waarde, bouwhistorische waarde, architectuurhistorische waarde, ensemblewaarde. De belangrijkste criteria die gebruikt worden bij de beoordeling zijn gaafheid/herkenbaarheid en zeldzaamheid. De verschijningsvorm is niet uniek en kan bij nieuwbouw gereproduceerd worden. Historische elementen zoals de luiken inclusief sluitingen en espagnolet, gevelankers, gietijzeren dakgoten kunnen moeiteloos worden geïntegreerd in een nieuw te bouwen gevel in oorspronkelijke afmetingen en verhoudingen. Hierbij is een gedetailleerde geveltekening van groot belang. Wat pleit tegen het vasthouden aan het behouden van de huidige gevel is dat dit een dermate kwetsbare constructie is dat er onherroepelijk schuren in de gevel zullen ontstaan bij het passeren van zwaarder (vracht) verkeer.

Het kan ook anders

Indien er gekozen wordt voor herbouw, kunnen de oorspronkelijke monumentale elementen op de oorspronkelijke plaats worden herplaatst, waardoor het aanzien van het gebouw (vaak door de burgers gezien als de monumentale staat) als vanouds oogt.

In de bouwtekeningen en verleende vergunning is onvoldoende geborgd dat kozijnen en roedenverdeling in originele staat (penverbindingen, smalle roeden met ojiefprofiel e.d.) gaan terugkomen, er is ruimte om dik geïsoleerdglas met opplakroeden te gaan plaatsen, deze indifferent wijziging zal minder aansluiten op het aanzicht dan een nieuwe gepleisterde gevel, ten opzichte van een oude gepleisterde gevel.

Advies

Gezien alle bovenstaande elementen is het bouwhistorisch- en restauratietechnisch-advies als volgt:

“Huidige situatie gedetailleerd vastleggen in een bouwhistorische verkenning met waardestelling, gedetailleerde geveltekening met 1:1 inmeting van bouwhistorisch waardevolle elementen en kleurhistorisch onderzoek op kozijnen en pleisterwerk, een aanvullend document opstellen met bouwbedrijf en de eigenaar opdat de gevel en bouwhistorisch relevante elementen op zorgvuldige en bouwhistorisch correcte wijze zullen worden herbouwd en teruggeplaatst. Het bestaande opgaande metselwerk demonteren en bouwhistorische relevante elementen herstellen en opslaan voor hergebruik. Voorgevel herbouwen (energetisch voldoen aan nieuwbouweisen), pleisteren en met als toevoeging de herstelde bouwhistorische elementen bouwtechnisch correct terugplaatsen.”

Behouden niet haalbaar

Het is ons inziens niet haalbaar de huidige situatie gestand te doen laten. De huidige gevel en binnenmuren bevatten dermate veel onherstelbare scheuren dat deze nauwelijks nog esthetisch kunnen worden opgeknapt, daargelaten dat deze altijd een zwak punt in de constructie zullen blijven. Naast deze constructieve en esthetische gebreken, zal de huidige gevel altijd energetisch een koudebrug vormen, welke in de toekomst tot schimmel- en vocht problemen gaat leiden.

De gemeente heeft beleid geformuleerd graag energieneutraal te bouwen, de huidige koers zal voor dit pand echter geenszins een verbetering inhouden op milieuvriendelijk vlak.

Uiteraard zou dit bij een gemeentelijk en/of rijksmonument van ondergeschikt belang zijn, echter gezien de algehele staat vind de CCLV het een belangrijk aanvullend argument om tot de bovenstaande advisering te komen.

De CCLV beseft dat er enkele historische eigenschappen van de materialen die gebruikt zijn verloren zullen gaan, maar deze wegen inmiddels niet meer op tegen de gebreken die nu en in de toekomst te verwachten zijn. Helaas is er bij dit pand te laat tot actie gekomen en in het verleden te onvoorzichtig mee omgesprongen.

Protest

Gezien bovenstaande uiteenzetting heeft de CCLV de bewoners van Lage Vuursche in het algemeen en de heer Vervat in het bijzonder (oud bewoner en smid van de smederij) gevraagd of deze advisering tot protest zou leiden, alle gevraagden zijn het unaniem eens dat inmiddels een nieuwe koers gevaren moet worden om zo spoedig mogelijk tot een acceptabel en aantrekkelijk eindresultaat te komen. Het is derhalve geenszins en nadrukkelijk de bedoeling dat de CCLV met dit advies de voortgang van de renovatie/herbouw werkzaamheden vertraagd!

Wij vragen u het bovenstaande onafhankelijke advies ter harte te nemen en niet langer aan een dood paard te trekken, het advies over te nemen en op korte termijn met de eigenaar en het bouwbedrijf knopen door te haken, zodat er voortvarend kan worden verder gebouwd aan deze doorn in het oog.

Achterstallig onderhoud

Inmiddels zijn er werkzaamheden gesignaleerd aan de 300 Roedelaan, wij hopen dat daar op tijd voortvarend wordt opgetreden tegen het alsmaar voortdurende achterstallig onderhoud aldaar.

Hoogachtend, namens de CCLV,

Jeroen van den Berg, secretaris
Koudelaan 4
3749 AM Lage Vuursche